

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Justícia, Administració
Pública, Reformes Democràtiques
i Llibertats Públiques

**CÀTEDRA INTERUNIVERSITÀRIA DE
MEMÒRIA DEMOCRÀTICA
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

UNIVERSITAT
JAUME I

**II TROBADA D'INVESTIGADORS DE LES UNIVERSITATS I
REPRESENTANTS D'AJUNTAMENTS, GRUPS, ENTITATS I
ASSOCIACIONS CÍVIQUES MEMORIALÍSTIQUES VALENCIANES**

LA BATALLA DE LLEVANT UN RETROBAMENT AMB LA HISTÒRIA I LA MEMÒRIA OBLIDADA

SEGONA CIRCULAR INFORMATIVA: 02/03/2018

Dies 8, 9, 10 i 11 de maig de 2018

Lloc: Universitat Jaume I de Castelló

La Càtedra Interuniversitària de Memòria Democràtica de la Comunitat Valenciana segueix el seu compromís per impulsar trobades i intercanvis d'experiències entre acadèmics, estudiants universitaris, gestors, docents i activistes de la memòria. L'objectiu de la Segona Trobada és analitzar i debatre sobre la Batalla de Llevant, un episodi bèl·lic que, durant molts anys, ha passat desapercbut a les publicacions historiogràfiques de la Guerra Civil Espanyola i que també s'ha anat esvaint de l'imaginari col·lectiu. Per això se la coneix com la batalla oblidada o, més bé, silenciada.

En els últims anys, ha hagut un increment en el nombre d'investigacions, de publicacions i d'actes commemoratius, que han fet possible el seu reconeixement i han fomentat la curiositat per saber-ne més. També s'han pres algunes mesures per a la protecció dels vestigis que han perdurat fins els nostres dies.

El seu llarg ostracisme ens pot portar a pensar que es tracta d'un episodi bèl·lic menor dins del conflicte, però gens més lluny de la realitat, ja que el nombre de baixes, el total de

forces que hi van participar o la despesa en armament, ens donen una idea sobre l'entitat dels combats que es van viure als pobles de Castelló i de Terol entre els mesos d'abril i juliol de 1938.

Amb motiu dels 80 anys de la Batalla de Llevant pensem que cal recordar-la amb la celebració d'un Congrés. L'objectiu és el de donar-li visibilitat acadèmica i docent, i, també, el de fomentar la seua recerca, per conèixer més àmpliament els fets i els protagonistes i, com a conseqüència, retornar a la veritat històrica i dignificar les víctimes de la Guerra, que van lluitar al front i a la rereguarda, amés de situar el seu significat històric en el context d'Espanya i del món.

Programa

Dimarts, 8 de maig

Lloc de realització: Aula Magna (HAQ1012-AA). Facultat d'Humanes i Socials

MATÍ

Primera sessió: Història i Memòria de la Batalla de Llevant

9.30 h Recollida de documentació i acreditacions

10.00 h Presentació de la Trobada

10.30 h Conferència inaugural: *La Batalla de Llevant. La més desconeguda de les grans batalles*. **Joan Villarroya**. Universitat de Barcelona

11.30 h Debat

11.45 h Pausa

12.15 h Ponència: *L'ofensiva per Castelló: unes fites defensives*. **Edelmir Galdón**. Cap de secció de Difusió Cultural de la Generalitat Valenciana.

13.15 h Debat

13.30 h Documental *Resistencia en Levante, versión de la gran batalla de Levante según datos del Estado Mayor del Grupo de Ejércitos*. Filmoteca Nacional. Presentació a càrrec de **Carles Mallench**. Grup de la Batalla de Llevant de la Universitat Jaume I.

14.30 h Dinar

VESPRADA

16.00 h Ponència: *La Batalla de Llevant, una victòria republicana silenciada*. **Vicent Grau**. Universitat Jaume I

17.00 h Debat

17.15 h *La línia XYZ. Un projecte turístic i sostenible del territori*. Presentació a càrrec d'**Eugeni de Manuel, Rosa Monlleó, Vicent Grau, Alfredo Fornas**. Federació Valenciana de Municipis i Províncies i Universitat Jaume I

18.00 h Pausa

18.30 h *Homenatge al soldat desconegut*. Interpretació musical i poètica. Presentació a càrrec d'**Amparo Ayora**. Universitat Jaume I

19.15 h Sessió de comunicacions i debat

Dimecres, 9 de maig

Lloc de realització: Aula Magna (HAQ1012-AA). Facultat d'Humanes i Socials

MATÍ

Segona sessió: Les estratègies militars de la Batalla de Llevant

9.30 h Ponència: *La batalla aèria de Llevant des de la perspectiva republicana*. **David Íñiguez i David Gesalí**. Universitat de Barcelona

10.30 h Debat

11.45 h Pausa

12.15 h Ponència: *Guerra aèria en el Maestrat. El fals experiment Stuka*. **Rafael Permuy**. Periodista, historiador de l'aviació i membre del consell assessor del SHYCEA

13.00 h Debat

13.15 h Sessió de Comunicacions i debat

14.30 h Dinar

VESPRADA

Tercera sessió: Gènere i Cultura en guerra

16.00 h Ponència: *Les dones en la Batalla de Llevant. Discursos i experiències de guerra en una realitat transgressora*. **Rosa Monlleó**. Universitat Jaume I

16.45 h Ponència: *Guanyar la guerra en la rereguarda: la mobilització de les dones antifeixistes*. **Eva Alcón**. Universitat Jaume I

17.30 h Debat

17.45 h Pausa

18.15 h Ponència: *Conxa Alós i les vivències de guerra a Castelló en la seua novel·la El caballo rojo*. **Amparo Ayora**. Universitat Jaume I

19.00 h Debat

19.15 h Adaptació i representació teatral de les obres de Manuel Azaña, *Una velada en Benicarló* i de Mª Teresa León, *Huelga en el puerto*. Grup de teatre *Els ubus*. Presentació a càrrec de **Fàtima Agut**. Universitat Jaume I

Dijous, 10 de maig

Lloc de realització: Aula Magna (HAQ1012-AA). Facultat d'Humanes i Socials

MATÍ

Quarta sessió: Les conjuntures polítiques del conflicte

- 9.30 h** Ponència: *Europa i la guerra civil espanyola: el Comité de no Intervenció*. **Pelai Pagès**.
Universitat de Barcelona
- 10.15 h** Ponència: *Negrín, de l'esperança a la resistència*. **Ricard Camil Torres**. Universitat de
València
- 11.00 h** Debat
- 11.15 h** Pausa
- 11.45 h** Ponència: «*L'Illustration*» i «*Domenica della Sera*» davant la Batalla de Llevant. **Josep
Miquel Santacreu**. Universitat d'Alacant
- 12.00 h** Debat
- 12.15 h** Sessió de comunicacions i debat
- 14.00 h**. Dinar

VESPRADA

Quinta sessió: El cost humà de la guerra

- 16.00 h** Ponència. *La població refugiada de la Guerra civil a Castelló. De solidaris a desterrats*.
Alfredo Fornas. Universitat Jaume I
- 16.45h** Ponència. *Control ideològic i politització de l'ensenyament en els anys de la guerra (1936-
1939)*. **Víctor Vilanova**. Universitat Jaume I
- 17.00 h** Debat
- 17.15 h** Pausa
- 17.45 h** Ponència. *Les últimes filles i fills de la República. Maternitats en la Guerra civil i l'exili des de
una perspectiva de gènere*. **Amalia Rosado**. Universitat Jaume I
- 18.30 h** **Joaquín Alfonso**: Testimoniatge de l'exili
- 19.30h** Debat

Divendres, 11 de maig

Lloc de realització: Aula Magna (HAQ1012-AA). Facultat d'Humanes i Socials i Vilafamés-La Vall d'Uixó

MATÍ

Sexta sessió: Visita guiada a l'escenari bèl·lic

- 9.30 h** Ponència. *La Batalla de Llevant en la XYZ: quarta fase*. **Carles Mallench i Blas Vicente**.
Grup de la Batalla de Llevant de la Universitat Jaume I
- 10.30 h** Debat
- 10.45 h** Visita guiada a l'aeròdrom de Vilafamés a càrrec de l'arqueòleg **José Albelda**
- 13.00 h** Realització de l'itinerari bèl·lic de La Vall d'Uixó a càrrec de **Carles Mallench**
- 14.30 h** Dinar a les coves de Sant Josep

VESPRADA

Setena sessió: El patrimoni bèl·lic i les fosses dels combatents

- 16.00 h** Ponència. *10 anys de combats per l'arqueologia de la Guerra civil espanyola*. **Xurxo Ayán**. Arqueòleg i membre de l'equip guerraenlauniversidad. CSIC.
- 16.45 h** Ponència. *Arqueologia de la Guerra Civil en el País Valencià*. **Enric Gil**. Arqueòleg de l'Ajuntament d'Almansa
- 17.30 h** Debat
- 17.45 h** Pausa
- 18.15 h** Ponència. *Excavacions i exhumacions de les fosses de combatents de la Guerra Civil al front de Llevant*. **Miquel Mezquida**. Associació Científica ArqueoAntro
- 19.00 h** Debat
- 19.15 h** Sessió de comunicacions i debat
- 20.00 h** Conferència de la cloenda: *La Batalla de l'Ebre i del Segre en la defensa del País Valencià*. **Josep Sánchez Cervelló**. Universitat Rovira i Virgili de Tarragona
- 20.45 h** Final de la Trobada

Normes de presentació de les comunicacions

1. Les comunicacions han de ser originals, tindre un mínim de qualitat científica i estar relacionades amb la temàtica del Congrés.
2. Terminis: Abans del 9 d'abril s'ha d'enviar un correu electrònic a cemehis@uji.es, on ha de constar el títol de la comunicació i un resum (*abstract*) d'entre 5-10 línies. El text complet s'ha d'enviar abans de la data d'inici de la Trobada.
3. Format:
 - a. Font: Times New Roman | mida: 12 per al text, 16 per al títol principal, 14 per als títols d'apartats, 11 per a la bibliografia i 10 per als peus de foto, cites textuais i peus de pàgina.
 - b. Paràgraf: Interlineat d'1,5, excepte per al peu de pàgina, la bibliografia i les cites textuais on serà simple | espaiat després de paràgraf de 12, llistats i cites textuais sense espaiat de paràgraf.
 - c. Marges: Tots de 2,5 cm.
 - d. Nombre màxim de pàgines: 20.
 - e. Normativa de la Universitat Jaume I:
www.uji.es/serveis/scp/base/publ/normdoc/noriginals.
4. El contingut del text ha d'estar correctament referenciat i ha de constar el fons fotogràfic o documental de tot el material gràfic. L'autor es compromet a no presentar material gràfic sense disposar dels drets d'autor.

5. El material gràfic s'ha d'enviar en una carpeta a banda, referenciat amb els peus de foto i ha de disposar d'un mínim de qualitat. La resolució recomanable no hauria de ser inferior a 300 ppp i és preferible el format TIF (PNG per les gràfiques) als JPG o GIF, que són formats de compressió amb pèrdua. També cal tindre en compte altres paràmetres com la mida i la qualitat de la imatge (foscor, enfocament, etc.).
6. L'idioma de les comunicacions i de l'*abstract* podrà ser el valencià o el castellà.
7. Les referències bibliogràfiques seguiran també la normativa de la Universitat Jaume I.

Exemples:

Beevor, Antony. 2005. *La Guerra Civil Española*. Barcelona: Crítica.

Grau Reig, Vicent. 2017. «Nules i Mascarell en la Batalla de Llevant. L'ofensiva republicana de novembre de 1938». A: *Nules, un municipi estratègic a la Batalla de Llevant*. Castelló: Universitat Jaume I.

Comité organitzador:

Coordinadora General: Rosa Monlleó

Secretari: Alfredo Fornas

Vocals: Inmaculada Badenes-Gasset, Vicent Grau, Fàtima Agut Clausell, Amparo Ayora, Carles Mallench, David Oliver, Josep Espada, Amalia Rosado, Maria Querol, David Saura, Alejandro Colonques i Adrián Sánchez.

Comité Científic:

Javier Navarro, Manuel Requena, Pablo Díaz, Shirley Mangini, Carme Agulló, Vicent Sampedro, Carmen González, Queralt Solé i David Ginard.

Organitza:

CÀTEDRA INTERUNIVERSITÀRIA DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA DE LA COMUNITAT VALENCIANA (Universitat Jaume I, Universitat de València, Universitat d'Alacant, Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques de la Generalitat Valenciana)

Col·laboren:

Grup d'Estudis d'Història Local i Fonts Orals (UJI), Grup de la Batalla de Llevant (UJI), Grup de Memòria Casas Sala (GMCS), Grup de Les Muntanyes de la Guerra (GEBAL), Grup de Recerca d'Espanya Contemporània (UA), Grup de Recerca Memòria, Identitat i Ficcions (UA), Aula d'Història i Memòria Democràtica (UV), Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP)
